

SCI-CONF.COM.UA

RESULTS OF MODERN SCIENTIFIC RESEARCH AND DEVELOPMENT

**PROCEEDINGS OF VI INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE
AUGUST 22-24, 2021**

**MADRID
2021**

RESULTS OF MODERN SCIENTIFIC RESEARCH AND DEVELOPMENT

Proceedings of VI International Scientific and Practical Conference

Madrid, Spain

22-24 August 2021

Madrid, Spain

2021

UDC 001.1

The 6th International scientific and practical conference “Results of modern scientific research and development” (August 22-24, 2021) Barca Academy Publishing, Madrid, Spain. 2021. 517 p.

ISBN 978-84-15927-33-4

The recommended citation for this publication is:

Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Results of modern scientific research and development. Proceedings of the 6th International scientific and practical conference. Barca Academy Publishing. Madrid, Spain. 2021. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/vi-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-results-of-modern-scientific-research-and-development-22-24-avgusta-2021-goda-madrid-ispaniya-arhiv/>.

Editor

Komarytskyy M.L.

Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine, Russia and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: madrid@sci-conf.com.ua

homepage: <https://sci-conf.com.ua>

©2021 Scientific Publishing Center “Sci-conf.com.ua” ®

©2021 Barca Academy Publishing ®

©2021 Authors of the articles

PEDAGOGICAL SCIENCES

34. *Bardus I., Zavoloka Ye.* 195
STRUCTURE AND CONTENT OF READINESS OF FUTURE BACHELORS IN SOFTWARE ENGINEERING FOR TEAMWORK
35. *Sokolenko M. O., Sokolenko L. S., Sokolenko A. A.* 199
PERSONALITY-ORIENTED APPROACH IN THE FORMATION OF VALUES ATTITUDE TO A HEALTHY LIFESTYLE IN THE FUTURE TEACHER
36. *Борисова Т. М., Гулак В. О.* 204
ПРОЄКТУВАННЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗА ПРИНЦИПОМ НАСТУПНОСТІ
37. *Бородай Є. С., Алексєєва А. А., Лихолат Т. Ю., Лихолат Ю. В.* 210
ОРГАНІЗАЦІЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ НА ПРИШКІЛЬНІЙ ДІЛЯНЦІ В УМОВАХ СІЛЬСЬКОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ
38. *Григорчук Т. В.* 214
ПОРЯДОК ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ФОРМУВАННЯ ЛОГІЧНОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ В УМОВАХ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ
39. *Долинний Ю. О., Олійник О. М.* 220
КОНСТАТУЮЧИЙ ЕКСПЕРИМЕНТ ПЕРЕВІРКИ СФОРМОВАНOSTІ РЕФЛЕКСИВНОГО КОМПОНЕНТУ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ ДО СПОРТИВНО-МАСОВОЇ ТА ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОЇ РОБОТИ
40. *Євтушенко О. В.* 226
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА СПОРТУ
41. *Кравець В. П., Кравець С. В.* 231
ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ У СТАРШОКЛАСНИКІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ ПОТРЕБИ В СІМ'Ї
42. *Кузьменко П. І., Лимар Л. М.* 239
ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
43. *Кульбач Л. М.* 245
ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ НА ШЛЯХУ СТАНОВЛЕННЯ ШКОЛИ МАЙБУТНЬОГО
44. *Мосякова І. Ю.* 251
АКТУАЛІЗАЦІЯ СПАДЩИНИ ДАВНІХ МИСЛИТЕЛІВ ДЛЯ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ АВТОНОМІЗАЦІЇ

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ У СТАРШОКЛАСНИКІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ ПОТРЕБИ В СІМ'Ї

Кравець Володимир Петрович

доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки
Тернопільського національного
педагогічного університету ім. В. Гнатюка

Кравець Світлана Володимирівна

кандидат філософських наук,
доцент кафедри теорії і практики перекладу
Тернопільського національного
педагогічного університету ім. В. Гнатюка
Україна

Вступ. Якщо у попередні століття дівчина ледве не з дитячого віку мріяла про одруження, то сьогодні вона часто ставить питання: «А для чого мені чоловік? Адже втратиться свобода!». Чоловіки взагалі не поспішають до розмов про одруження, прагнуть бути подалі від бесід про серйозність стосунків й особливо їх реєстрацію. Зазвичай, неодруженими все частіше залишаються розумні, красиві і забезпечені матеріально люди обох статей. Добровільно і зовсім усвідомлено вони відмовляються від пошуку пари, або, якщо шукають, то роблять це без особливого ентузіазму.

Мета роботи. Проаналізувати рівень налаштованості випускників загальноосвітньої школи на створення в майбутньому сім'ї і на основі аналізу запропонувати шляхи формування потреби в сім'ї.

Матеріали і методи. Передовсім ми вивчили конкретні факти, котрі свідчать про низький рівень сформованості у старшокласників установки на створення своєї сім'ї. Увага була звернена на бажання молодих людей відкласти свій життєвий вибір в часі. Не випадково в останні роки суттєво виріс шлюбний вік. Якщо на початку 2000-х молодь йшла до РАЦСу у 20-23 роки, то зараз це 25,8 років для жінок і 28,5 років – для чоловіків [1]. Це люди зі сформованими звичками, якими не хочуть жертвувати, певним способом життя,

поглядами. З роками все важче знайти в своєму стабільному житті місце ще для когось – втрачається соціальна пластичність. Не випадково, люди старшого покоління кажуть, що до зрілого віку краще мати два штампи в паспорті, ніж жодного.

По-друге, суспільство, в якому є чимало різноманітних задовольень, робить сім'ю непотрібною і обтяжливою. Затишні кав'ярні, бари і ресторани, нічні сеанси в кіно, тусовки в клубах, туристичні мандрівки в різні кінці світу роблять життя наповненим і радісним.

По-третє, варто згадати, що століттями одним з потужних стимуляторів вступу в шлюб було сексуальне задоволення, легальний секс. Сьогодні ж сексуальне життя неодруженої людини може бути суттєво насиченішим і цікавішим, ніж одруженої.

І, нарешті, ще однією причиною відкладання шлюбу є намагання молодих людей досягти ідеалу - в кар'єрі, у своїй зовнішності, матеріальному благополуччі, не розуміючи, що для шлюбу потрібні не відповідність ідеалу чи перфекціонізм, а можливість компромісу.

Про відсутність у старшокласників орієнтації на створення сім'ї свідчить і факт зростання кількості так званих консенсусних (незарєєстрованих в державних органах) шлюбів. В. Щербина у своєму дисертаційному дослідженні називає наступні причини поширення консенсусних шлюбів: неготовність до зрілих відносин; привабливість простоти розлучення, якщо згаснуть почуття"; ілюзія про більшу свободу партнерів; переконання, що в консенсусних шлюбах партнери менше конфліктують; хибна думка про те, що "справжні почуття не мають потреби в реєстрації". Ця, здавалося б, поширена думка, насправді важлива лише для 12 % опитаних [2, С. 9-10]. На думку Є. Кащенко, це не шлюб, а радше – «товариство з обмеженою відповідальністю та роздільним капіталом».

При цьому варто відзначити, що такий шлюб практично не формує родинних стосунків, чуття родини, не налаштовує молодих людей на далекосяжні серйозні наміри, гальмує демографічний сім'ї, знижує рівень

відповідальності перед іншою половиною, як це буває в зареєстрованому шлюбі.

І ще одне вони повинні згадати - чим довший термін спільного проживання, тим менша ймовірність реєстрації шлюбу. Саме тому підготовка до сімейного життя повинна передбачати орієнтацію на формальний традиційний шлюб.

Дослідження, орієнтоване на вивчення ставлення старшокласників до шлюбу та сім'ї, засвідчило, що для 40 % респондентів сім'я – це основна цінність життя; це те місце, де людина почувається емоційно захищеною, де їй нададуть підтримку, проявлять турботу і повагу. В той же час 60 % вважають, що отримання престижної освіти і професійна кар'єра важливіші від створення сім'ї. Понад те, майже 50 % респондентів переконані в тому, що сім'я – це нудне й обтяжливе явище, а шлюб – це союз, що обмежує свободу людини. Відповідно, в більшості школярів побутує думка про те, що краще користуватися правами вільної людини, для котрої доступне кохання поза шлюбом, ніж обтяжувати себе обов'язками сім'янина. Гендерний аналіз відповідей засвідчив, що дівчата (48,59 %) більше, ніж юнаки (41,76 %), не уявляють свого майбутнього поза сім'єю. Вдвоє більше юнаків вважають, що можна прожити життя без сім'ї.

Суттєві відмінності виявлені в ієрархіях сімейних цінностей, в їх спрямованості на сім'ю. Так, якщо для юнаків найбільше значення мають цінності, пов'язані зі сексуальним життям – «регулярність сексуальних стосунків» і «вірність партнерів у шлюбі», то для дівчат – «взаємна повага» і «виховання дітей». При цьому, і для юнаків, і для дівчат найменш значущими виявились одні й ті самі цінності: «спільні інтереси і смаки» і «подібність релігійних і політичних переконань». І це, на нашу думку, відображення соціальної пасивності молодих людей, бажання звести свою соціальну активність до мінімуму.

Підводячи підсумок опитування, варто зазначити наступне:

1. Хоч особливо негативного ставлення до сім'ї як соціального інституту не відзначено, уявлення старшокласників про майбутню сім'ю носять частіше егоцентричний та локально-ситуативний характер.

2. Доведено, що дівчата більше, ніж юнаки, інформовані в питаннях сім'ї і шлюбу, а їх інтереси частіше пов'язані не з психологічними (як у юнаків), а з соціальними аспектами сімейного життя.

3. Дівчата-старшокласниці частіше, ніж юнаки обговорюють соціальні аспекти своєї майбутньої сім'ї, а юнаки більшого значення надають збереженню особистої автономності.

З огляду на зазначене, актуальним в нашій експериментально-дослідній роботі стало формування у школярів установки на сім'ю, інформування про значущість шлюбу і сім'ї для людини та суспільства. Передовсім увага зверталася на ознайомлення з перевагами сімейного життя. Фахівці доводять, що в шлюбі люди живуть довше. Серед довгожителів співвідношення одружених і холостяків становить 96:4. За всіма видами захворювань, починаючи від найпростіших – грипу, ангіни і т.п. і закінчуючи складними – серцево-судинними, нервовими чи раковими, холостяки ведуть перед. Вони частіше потрапляють у ДТП, частіше накладають на себе руки. Одружені люди здоровіші неодружених, стверджують фахівці, вони легше від неодружених переживають стрес.

По-друге, наші зусилля спрямовувалися на формування у старшокласників усвідомлення необхідності створення сім'ї. Молодь повинна усвідомити, що без сім'ї не могла обійтися жодна цивілізація; сім'я – це місце, де найприродніше задовольняються основні фізіологічні потреби (сон, їжа, секс тощо); вона виступає головним суб'єктом і охоронцем національного менталітету; створює можливості для особистісного та професійного зростання, тощо.

По-третє, переконування в неприродності "холостяцького" статусу. «Як Ви ставитесь до людей, котрі принципово не хочуть створювати сім'ю?», – запитали ми у школярів. В опитуванні брало участь 233 старшокласники.

“Засуджую” – відповіли 28, 76% респондентів, “Не розумію цих людей” – зазначили 40, 77%, “Індиферентно, це їх справа” – 23, 18%”, “Схвально” – лише 7,29%. Гендерний аналіз відповідей свідчить, що серед юнаків (37,37 %) більше тих, хто позитивно або байдуже ставляться до принципів холостяків.

Особиста невлаштованість позначається на настроях, самопочутті. Холостяки часто бувають егоїстичними і жорстокими (не випадково у священній інквізиції, серед класних дам в інститутах шляхетних панянок домінували неодружені). Одружені чоловіки фізично і психічно здоровіші за неодружених [3], а серед одружених жінок частота психічних і соматичних розладів вища, ніж серед неодружених.

Виходячи з цього, необхідно:

1) сформувати у школярів розуміння цінності шлюбу, який необхідний для морального вдосконалення.

2) створити у школярів правильне розуміння співвідношення кохання і шлюбу та ролі почуття в подружньому житті як морально-психологічної основи тривалого союзу чоловіка і жінки. Варто пам'ятати й те, що між шлюбом і коханням немає ні повного співпадання, ні повної відмінності: кохання є необхідною, але недостатньою умовою щасливого шлюбу. І ще один висновок: пристрасне дошлюбне кохання не лише не гарантує гармонійності сімейних стосунків, а, навпаки, часто підриває гармонію. Дослідження психологів і педагогів засвідчили, що в молодших підлітків уявлення про кохання і подружнє життя ототожнюються, однак пізніше й іноді у віці 13–15 років відбувається прогресуюче диференціювання і протиставлення понять кохання і шлюбу. Наші дослідження показали, що це відбувається через переоцінку значення кохання в дошлюбних стосунках і його недооцінку в шлюбі [4];

3) подолати споживацькі тенденції щодо сім'ї і шлюбного партнера, виховання реалістичності, цілісності у сприйнятті себе та інших.

Для того, щоб сформувати установку на створення сім'ї у молоді необхідно сформувати соціально значущі мотиви вступу до шлюбу. Вивчаючи мотиви вступу до шлюбу, ми виявили, що 4,8% школярів не можуть

мотивувати створення сім'ї, вони аргументували майбутній шлюб фразою: *«всі одружуються і я теж»*. Більша частина учнів (76,2 % юнаків і 61,9 % дівчат) мотивують створення сім'ї *«можливістю жити з коханою людиною»* і *«можливістю мати і виховувати дітей»*; 14,3 % учнів вважають, що *«в сім'ї легше жити, ніж одному»*; 9,6 % – вказали матеріальні стимули; 4,8 % приваблює у сім'ї любовно-сексуальний бік стосунків (мотивів вступу до шлюбу можна було вказувати кілька, тому сума перевищує 100 %).

У загальному масиві опитаних людей пріоритет віддається при виборі шлюбного партнера почуттю кохання, раціональному мотиву, прихильності, взаєморозумінню, спільним інтересам і довірі тощо. Звісно, жоден з цих мотивів не виключає іншого. Але якщо один з подружніх партнерів вважає головним один з них, інший – зовсім інший, а домашні – взагалі третій, то конфлікти в сім'ї неминучі, особливо в гострі, переламні періоди сімейного життя, коли виявляються і зіштовхуються один з одним приховані, часто неусвідомлені мотиви. Вивчення впливу шлюбної мотивації на задоволеність подружнім життям підтверджує особливу важливість перших двох мотивів – кохання і духовної близькості. Серед тих, хто вступив у шлюб за коханням і спільністю поглядів, максимальна кількість задоволених і мінімальна – незадоволених своїм подружнім союзом. Розчарування сім'єю і шлюбом виявилось більш ймовірним у тих, хто орієнтувався виключно на свої почуття без необхідної для їх збереження духовної спільності подружжя. За дослідженнями психологів, шлюби за коханням не лідирують в числі найстабільніших. Виявилось, що сімейні союзи, укладені через службу знайомств, в рази стійкіші від шлюбів за коханням. Більше того, і очікування кохання, і навіть саме його існування в сім'ї можуть призвести до загибель шлюбу.

Однак при всій відмінності чоловічих і жіночих шлюбних очікувань шлюбний вибір завжди орієнтований на суб'єктивні переваги, еталони та ідеали. Що ж стосується вибору партнера для сімейного життя, то тут інші критерії. Якщо людина розглядає сім'ю як господарсько - побутовий союз, то в

обранцеві будуть цінуватися побутові навички, домовитість, хазяйновитість. Якщо він хоче створити сім'ю, щоб народити і виховувати дітей, то в супутнику життя буде цінуватися батьківську основу: любов до дітей, турбота про них. Ідеальний вибір і обґрунтоване шлюбне рішення - це такий вибір і таке рішення, при яких враховується, що шлюб є сімейний і подружній союз. Було б невірно керуватися тільки коханням і потягом один до одного, так як почуття можуть гарантувати вдалий шлюб, але не сім'ю. При розумному підході люди більше думають про створення сім'ї і налаштовуються не на палкі почуття, а на побутове співробітництво, народження дітей, подолання труднощів і самотності

Висновки. Показником особистісного осмислення цінності сім'ї і шлюбу є психологічне усвідомлення наступних дій: сім'ю треба створити; сім'ю треба зберігати; сім'ю треба постійно зміцнювати. В результаті тривалої експериментальної роботи, ми дійшли висновку, що формування у молоді установки на сім'ю, потреби в родині вирішення залежить від розв'язання більш часткових завдань, а саме:

- а) формування уявлень школярів про майбутню сім'ю;
- б) усвідомлення відмінностей між шлюбом і сім'єю;
- в) ознайомлення з особливостями сім'ї як соціальної інституції, з основними типами і структурою сім'ї;
- г) формування знань про основні стадії життєвого циклу сім'ї;
- г) ознайомлення в загальних рисах з історією розвитку міжстатевих та шлюбно-сімейних стосунків.

Список літератури

1. Куценко С. Шлюб до повноліття//URL: https://ukr.lb.ua/blog/stanislav_kutsenko/421221_shlyub_povnolittya.html (дата звернення: 12.02.2020).
2. Щербина В. В. Норми та девіації сучасного шлюбу: автореф. дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата соціологічних наук: 22.00.04. Запоріжжя, 2008. 20 с.

3. URL:<https://ukr.segodnya.ua/ukraine/pravoohraniteli-o-samyh-zhestokih-detyah-iznasilovali-muzhchinu-a-potom-raschlenili-1116534.html> (дата звернення: 12.02.2020).

4. Дьоміна Г.А. Мотиваційно-ціннісний компонент особистісної зрілості старшокласників стосовно подружнього життя//URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/123456789/13567/1> (дата звернення: 15.05.2020)